

Ungdomspolitiskt handlingsprogram

Sölvesborg kommun

2016-2020

Innehåll

1. Inledning	3
2. Bakgrund och syfte	3
2.1 Nationella direktiv	4
2.2 Kommunalt perspektiv	4
2.3 Programmets utformning	5
3. Målgrupp och övergripande mål	5
3.1 Målgrupp	5
3.2 Övergripande mål	5
4. Fokusområden	6
4.1 Utbildning och lärande	6
4.2 Arbete och försörjning	6
4.3 Hälsa och utsatthet	6
4.4 Kultur och fritid	6
4.5 Inflytande och representation	6
5. Styrning och ledning av ungdomsarbetet	7
6. Uppföljning och implementering	7
7. Handlingsplaner	8

Ungdomspolitiskt handlingsprogram

Sölvesborg 2016 – 2020

1. Inledning

Ungdomspolitiken utgår från att alla ungdomar måste ges de bästa förutsättningarna för att ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Ett politiskt handlingsprogram för unga ger en samlad bild över hur en kommun i nära samverkan med andra aktörer i kommunen så som företagarna, arbetsförmedlingen m.fl. vill ge goda förutsättningar för ungdomar. Det kan användas som ett verktyg för unga i dialog med kommunens nämnder och förvaltningar.

Det är av stort värde att det ungdomspolitiska arbetet i kommunen är kunskapsbaserat och att det bedrivs långsiktigt, målmedvetet och strategiskt. Med en helhetssyn på ungdomars levnadsvillkor kan kommunens insats lättare samordnas i och över förvaltningsgränserna samt i samverkan med andra aktörer.

Ungdomar har olika identiteter, viljor och intressen, denna mångfald ska uppmuntras, tillsammans ska vi undanröja hinder och skapa goda förutsättningar. En optimal jämställdhet ska alltid råda i Sölvesborg.

Syftet med ett ungdomspolitiskt handlingsprogram är att skapa ett program som möjliggör överblickbarhet, effektivitet, öppen kommunikation samt att konkretisera olika ansvarsområden.

2. Bakgrund och syfte

2.1 Nationella direktiv

Sölvesborgs kommun ska arbeta med FN:s barnkonvention som bas för att garantera alla barn och ungdomar god hälsa, bra utbildning, trygghet och goda levnadsvillkor samt delaktighet och inflytande i alla frågor som berör dem. Barnkonventionen är ett rättsligt bindande internationellt avtal som slår fast att barn är individer med egna rättigheter, inte föräldrars eller andra vuxnas ägodelar. Den innehåller 54 artiklar som alla är viktiga och utgör en helhet men det finns fyra grundläggande och vägledande principer som alltid ska beaktas när det handlar om frågor som rör barn:

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde
- Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn.
- Alla barn har rätt till liv och utveckling.
- Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad.

17 juni 2014 beslutade riksdagen om en ny svensk ungdomspolitik som gäller från den 1 januari 2015. Målet med Sveriges ungdomspolitik är att alla ungdomar mellan 13 och 25 år ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Ungdomspolitiken föreslås vara förvaltnings- och organisationsövergripande och att alla insatser

som berör ungdomar bör ha ett ungdomsperspektiv. De ungdomspolitiska målen är styrande för all statlig verksamhet.

Utifrån Sveriges ungdomspolitik har det skapats ett handlingsprogram 2014-2017 (*Med fokus på unga - en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande prop.2013/14:191*) med insatser inom tre prioriterade områden:

- Insatser för att främja ungdomars inflytande
- Insatser för ungdomars egen försörjning (utbildning, arbete, ekonomisk situation och boende)
- Insatser för ungdomars psykiska hälsa

Man har även delat in ungdomspolitiken i fem huvudområden:

- Utbildning och lärande
- Arbete och försörjning
- Hälsa och utsatthet
- Kultur och fritid
- Inflytande och representation

Ett sätt för Sölvesborgs kommun att arbeta med implementeringen av FN:s barnkonvention och Sveriges ungdomspolitik är ett ungdomspolitiskt handlingsprogram för Sölvesborg.

2.2 Kommunalt perspektiv

Våren 2008 antog kommunfullmäktige en vision för hur Sölvesborg ska utvecklas framöver:

Sölvesborg – av naturliga skäl

Sölvesborg är en av regionens mest attraktiva kommuner att bo och leva i.

Genom engagemang, värme och närhet ges de bästa förutsättningar för god livskvalitet.

Vi välkomnar alla besökare och nya medborgare.

År 2020 är vi minst 20 000 invånare.

En vision där man också politiskt pekat ut fyra extra viktiga strategiska områden för att uppnå visionen:

- livsmiljöer
- kommunikationer och infrastruktur
- arbete och näringsliv
- bemötande och service

Sölvesborg ska vara en bra kommun att leva i, en positiv kommun att växa upp och att vara ung i, en kommun där man gärna bor, och för dem som väljer att se sig om i övriga Sverige och världen, gärna återvänder till.

Utifrån ett nationellt och kommunalt perspektiv skapar vi ett ungdomspolitiskt handlingsprogram som uttrycker Sölvesborgs kommuns övergripande politiska vilja när det gäller ungdomar och

deras livssituation. Programmet ska vara vägledande för samtliga nämnder samt för övriga aktörer i Sölvesborg som har verksamhet som berör ungdomar.

2.3 Programmets utformning

Samverkan, dialog, kompetens, kvalitet, mångfald och ansvar – en röd tråd i Sölvesborg kommuns ungdomspolitik.

Allt arbete inom det ungdomspolitiska programmet genomsyras av ungdomsinflytande. Målen är kommunövergripande vilket kräver samverkan internt såväl som externt för att nå dem och att ansvaret kan vila på en eller flera parter.

I programmet fastslås att eftersom ungdomar är en grupp som skiljer sig åt i kön, ålder, kultur, funktionshinder, etnicitet, socioekonomisk klass samt sexuell identitet eller uttryck måste alltid ett genus, hbtq och mångfaldsperspektiv råda.

3. Målgrupp och övergripande mål

3.1 Målgrupp

Programmet omfattar alla i åldern 13-25 år som bor eller vistas i Sölvesborg kommun. Ungdomspolitiken ska omfatta hela ungdomstiden, det vill säga både övergången från barn till ungdom och övergången från ungdom till vuxen.

3.2 Övergripande mål

Det nya målet förtydligar ungdomspolitikens inriktning genom ett stärkt fokus på individens makt att forma sitt liv. Det förtydligar att insatser för unga måste vara individanpassade och ta sin utgångspunkt i de mänskliga rättigheterna.

Målet är övergripande och identiska med de nationella målen för svensk ungdomspolitik:

”Alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen”

Utifrån det övergripande målet bryter vi ner det ungdomspolitiska handlingsprogrammet i fem fokusområden anpassade utifrån Sölvesborg kommun, även dessa följer den svenska ungdomspolitiken och FN:s barnkonvention:

- Utbildning och lärande
- Arbete och försörjning
- Hälsa och utsatthet
- Kultur och fritid
- Inflytande och representation

4. Fokusområden

Detta handlingsprogram består av ett antal handlingsplaner som utgår från de fem fokusområdena. Dessa handlingsplaner har skapats utifrån förvaltnings/organisations övergripande diskussioner mellan tjänstemän, politiker och ungdomar. De har skapats utifrån fakta, bland annat; Lupp-rapport, Open Space seminarier, kommundialog, ungdomars upplevelser samt tjänstemäns aktuella situation. Tanken är att dessa handlingsplaner ska vara ett levande dokument som kan ligga till grund för ungdomars möjlighet att påverka.

4.1 Utbildning och lärande

Utbildning och lärande är nycklar till arbete, egen försörjning och delaktighet. Därför är det viktigt att samverka kring livslångt lärande, entreprenörskapande och ett gemensamt värdegrundsarbete kring allas rättigheter, skyldigheter och möjligheter.

4.2 Arbete och försörjning

Ungdomar är viktiga för tillväxt och samhällsutvecklingen nu och i framtiden. Insatser från samhällets sida har stor betydelse när det gäller att stödja ungdomars möjlighet till självständighet och för att förhindra utanförskap. Arbetslöshet kan leda till ett socialt och ekonomiskt utanförskap. Därför är det viktigt att samverka så att ungdomar och unga vuxna ska komma in på arbetsmarknaden och genom detta få en egen försörjning.

4.3 Hälsa och utsatthet

En trygg och främjande skola, arbetsliv, bostad och fritid ska ligga till grund för samtliga utmaningar. Vi måste ge förutsättningar för god psykisk hälsa d.v.s. att alla mår bra, blir sedda, bekräftade samt arbeta mot stereotypa könsroller och diskriminering. Att skapa förutsättningar för ungdomar att utveckla sin identitet och sina liv utifrån sina egna intressen och önskemål, främja ungdomars frihet och möjligheter för självförverkligande. En trygghet och frihet, fri från våld och droger.

Det krävs samverkan i allt främjande och förebyggande arbete som rör ungdomars livssituation, såsom att få egen försörjning och ett eget boende.

4.4 Kultur och fritid

Det informella lärandet är en viktig del i det livslånga lärandet. Under fritiden skapas nya sociala kontakter och nätverk. Kulturen och föreningslivet är verktyg till insikter och kunskaper om sig själv, relationer och samhället. En jämställd fritid ger möjligheter till mångfald och delaktighet. Att bygga digitala och fysiska mötesplatser där mångfald, kreativitet och engagemang på ungdomars villkor är viktigt.

4.5 Inflytande och representation

Ungdomar som känner tillit till vuxenvärlden, lär sig känna tillit till samhället. Är man delaktig så förhindrar såväl känslan som effekten av utanförskap. Ett demokratiskt samhälle måste ha som mål att alla känner tillit, trygghet och delaktighet i alla områden. Ungdomar ska inte enbart ha inflytande i frågor som omedelbart berör dem, utan de ska ha möjlighet att vara delaktiga i

politiska beslutsprocesser och ha inflytande i frågor som har betydelse för samhället i stort. Ett ungdomsperspektiv innebär att ungdomar ska få utöva sina mänskliga rättigheter, betraktas som olika individer, stödjas i att bli självständiga samt ha möjlighet att vara delaktiga och ha inflytande.

Gruppen ungdom har olika identiteter, viljor och intressen och denna mångfald ska tillvaratas. Insatser för ungdomar bör syfta till att undanröja hinder och skapa förutsättningar.

5. Styrning och ledning av ungdomsarbetet

Sölvesborgs kommuns ungdomspolitik är tydligt förankrad i kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Arbetet ska ske förvaltningsövergripande och långsiktigt samt i samverkan med andra aktörer i Sölvesborg kommun såsom arbetsförmedling, föreningsliv, ungdomsmottagningen m.fl. som arbetar kring frågor som berör ungdomar. Medvetna prioriteringar ska alltid göras utifrån kunskap om unga för att nå det bästa ungdomsperspektivet.

Kontinuerlig uppföljning/kunskapsinhämtning görs genom återkommande Lupp-undersökningar i samband med att det ungdomspolitiska handlingsprogrammet revideras.

Den politiska styrgruppen ansvarar för att det ungdomspolitiska handlingsprogrammet är aktuellt och relevant.

6. Uppföljning och implementering

För att kunna implementera det ungdomspolitiska programmet krävs att man förstår sambandet mellan hälsa, arbete, utbildning, fritid och delaktighet. Att man vet att man med hjälp av organisationer och gemensamma resurser kan göra skillnad. Det krävs att man vill gå utanför sin organisation för att samverka och få till en förändring och möjliggöra ungdomars rätt till delaktighet.

För att en kommun ska ha nytta och glädje av ett ungdomspolitiskt handlingsprogram är det viktigt att det är ett levande dokument. Handlingsprogrammet måste följas upp och utvärderas kontinuerligt både i en dialog mellan politiker och ungdomar men också inom kommunens olika nämnder och förvaltningar.

För att det ska bli tydligt och konkret hur kommunens nämnder arbetar med ungdomsfrågor ska vidtagna åtgärder redovisas i respektive nämnds årsredovisning. Redovisningen ska också tydligt visa på hur varje förvaltning beaktat FN:s barnkonvention i sitt arbete med ungdomars delaktighet i sitt respektive område.

Programmet ska revideras innan 2020 års utgång.

Handlingsplaner

1. Utbildning och lärande

Utbildning och lärande är nycklar till arbete, egen försörjning och delaktighet. Därför är det viktigt att samverka kring livslångt lärande, entreprenörskapande och ett gemensamt värdegrundsarbete kring allas rättigheter, skyldigheter och möjligheter.

1. Fokus på det relationella lärandet

Syfte: *Vi ska lyfta fram vikten av tydliga och goda relationer som bygger på att varje individ ska känna sig sedd utifrån sina förutsättningar.*

Mål: *De övergripande målen med utbildningen i Sölvesborgs kommun är att barnen och eleverna ska trivas, utvecklas som människor och nå målen för verksamheten.*

Varför: *Skapa glädje och trygghet i lärandet och lärmiljön.*

Åtgärder: *Måldokumentet för förskola och skola i Sölvesborgs kommun ska användas som ett verktyg för att uppnå handlingsprogrammets syfte. I måldokumentet anges strategier och fokusområden som är såväl politiskt- som verksamhetsförankrat. Måldokumentet utvärderas en gång per termin av förvaltningsledning, arbetstagarorganisationer och politiker i Barn- och utbildningsnämnden.*

Målgrupp: *Barn- och elever i utbildning*

Ansvar: *Rektorer och förvaltningsledning*

Koordinera: *Skolans personal*

2. Elevinflytande i undervisningen

Syfte: *Få eleverna mer delaktiga i sitt lärande.*

Mål: *Skapa möjlighet för elever att i högre grad påverka hur undervisningen ska bedrivas.*

Varför: *Ökad delaktighet ger större motivation för skolarbete och lärande.*

Åtgärder: *Utifrån det systematiska kvalitetsarbetet styra val av metoder i undervisningen i samråd med eleven. Varje pedagog ska ange på vilket sätt eleverna varit delaktiga i planeringen av utbildningen.*

Målgrupp: *Alla elever och pedagoger*

Ansvar: *Pedagogerna*

Koordinera: *Rektorerna*

3. Elevinflytande - elevdemokrati

Syfte: Tydliggöra och strukturera elevinflytandet i utbildningen.

Mål: Skapa en gemensam struktur för elevråden på våra skolor samt ta fram en utbildningsplan för elevrådsstyrelserna.

Varför: Tydliggöra skolans demokratiska uppdrag.

Åtgärder: Utse ansvarig pedagog för elevrådsarbetet på skolorna.
Erbjuda utbildning för elevrådsstyrelserna.
Skapa nätverk för elevråden.

Målgrupp: Elevråd och elevrådsstyrelserna

Ansvar: Rektorer och elevråden

Koordinera: Mellan skolorna

4. Dialog med elevråden

Syfte: Hjälpa ungdomar att nå fram med sina åsikter.

Mål: Göra ungdomar mer synliga och engagerade i frågor som intresserar dem.

Varför: Ge ungdomar möjlighet att framföra sina åsikter och önskemål samt vara ett bollplank i hur de kan gå vidare i olika frågor.

Åtgärder: Förebyggande socialsekreterare ska besöka elevråden på Bokelund, Mjällby och Furulundskola minst en gång per termin.

Målgrupp: Elevrådsrepresentanter på kommunens skolor

Ansvar: Förebyggande socialsekreterarna, Individ- och familjeomsorgen

Koordinera: Rektorer och elevråden

5. Dialog med högstadielklasser

Syfte: Göra oss medvetna om levnadsvillkoren för ungdomar och för att kunna föra deras talan i olika kommunala och politiska sammanhang.

Mål: Att ge ungdomarna möjlighet att beskriva sin syn på att växa upp och vara ungdom i Sölvesborgs kommun, samt framföra önskemål kring vad de saknar eller önskar vore annorlunda i närmiljön. Att få ungdomarna att själva engagera sig och hjälpa dem att ta de kontakter som krävs.

Varför: Göra ungdomarna medvetna om sin möjlighet att påverka i ungdomsfrågor.

Åtgärder: Besöka alla klasser i årskurs 7-9 minst en gång per läsår

Målgrupp: Årskurs 7-9

Ansvar: Förebyggande socialsekreterarna, Individ- och familjeomsorgen

Koordinera: Högstadieskolorna

6. Tillbaka till skolan-projektet

Syfte: Att få fler unga med hög skolfrånvaro att återgå till skolan och klara sina studier.

Mål: Att öka andelen unga som klarar gymnasiet med fullständiga betyg.
Att öka andelen unga som klarar grundskolan med betyg som ger behörighet till nationellt gymnasieprogram.
Att öka närvaron i skolan hos de elever som ingår i projektet.

Varför: Varje ungdom som inte klarar grundskole- eller gymnasieskolan löper en mycket större risk att hamna i utanförskap i vuxen ålder. Genom riktade insatser kan detta förebyggas i ett tidigt skede

Åtgärder: Koppla en coach till elever med hög skolfrånvaro för att genom relationsbyggande finna en trygghet. Därefter tas steg för att barnet/ungdomen ska återgå till skolan och klara sina studier.
Stöd till barn/ungdomar med hög skolfrånvaro.
Stöd till skolor för att bygga upp ett mer systematiskt arbete kring elever med hög frånvaro.

Målgrupp: Barn/ungdomar i åldern 6-19 år som har hög skolfrånvaro

Ansvar: Chef för Tillbaka till skolan

Koordinera: Gymnasieskola, grundskolor, Individ- och familjeomsorg, Kommunala aktivitetsansvaret

7. Kommunala aktivitetsansvaret

Syfte: Att få fler unga i åldern 16-19 år som avbrutit eller ej påbörjat gymnasiestudierna att återuppta sina studier

Mål: Att etablera kontakt med samtliga ungdomar i åldern 16-19 som inte finns inom gymnasieskolan samt erbjuda dem aktiviteter.
Att få ungdomar som ej är i studier eller jobb att påbörja en aktivitet.
Att fler ungdomar återupptar sina studier på gymnasienivå.
Att fler ungdomar klarar sina gymnasiestudier.

Varför: *Ett antal elever väljer varje år att avbryta sina gymnasiestudier. Kommunen har ett ansvar för att ta kontakt med dem och erbjuda dem aktiviteter. De som inte genomfört sin gymnasieutbildning riskerar i högre grad att hamna i utanförskap i vuxen ålder. Genom att förebygga detta med tidiga insatser ökar chanserna att ungdomen undviker detta.*

Åtgärder: *Kartlägga och erbjuda aktivitet till unga som inte går i gymnasiet. Kontakta de ungdomar som inte går i gymnasieskola för att stämna av vad de gör istället. Erbjud dem coaching, praktik, utbildning och studievägledning.*

Målgrupp: *Ungdomar i åldern 16-19 år som ej påbörjat eller avbrutit gymnasiestudier*

Ansvar: *Kommunalt aktivitetsansvarig*

Koordinera: *Gymnasieskola, Arbetsförmedling, Tillbaka till skolan*

2. Arbete och försörjning

Ungdomar är viktiga för tillväxt och samhällsutvecklingen nu och i framtiden. Insatser från samhällets sida har stor betydelse när det gäller att stödja ungdomars möjlighet till självständighet och för att förhindra utanförskap. Arbetslöshet kan leda till ett socialt och ekonomiskt utanförskap. Därför är det viktigt att samverka för att ungdomar och unga vuxna ska komma in på arbetsmarknaden och genom detta få en egen försörjning.

1. Ökad anställningsbarhet

Syfte: Öka ungas anställningsbarhet.

Mål: Ökat intresse för entreprenörskap och naturlig koppling mellan skola och näringsliv.

Varför: Genom anställningar öka ungdomars möjlighet till självförsörjning.

Åtgärder: Besök i intresseorganisationer (natur, kultur och miljö).
Ökad samverkan mellan skola, Företagarna, Nyföretagarcentrum, Ung företagsamhet. Näringslivskontoret och skolan samverkar.

Målgrupp: Gymnasieelever

Ansvar: Gymnasiechef samt rektorer på gymnasieskolorna.

Koordinera: Näringslivskontoret, Företagarna, Nyföretagarcenter och Ungföretagsamhet

2. Sölvesborgs Navigatorcentrum

Syfte: Att få fler unga i arbete eller studier

Mål: Att 2017-12-31 tillsammans med övriga Blekingekommuner ha halverat ungdomsarbetslösheten i länet (baserat på 2013 års siffror).
Att fram till 2017-12-31 ha stöttat 250 arbetslösa ungdomar i Sölvesborg
Att fram till 2017-12-31 hjälpt 90 arbetslösa ungdomar till arbete eller studier.
Att fram till 2017-12-31 ha anordnat 50 praktikplatser för arbetslösa ungdomar.

Varför: Arbetslösheten för unga i Blekinge har under lång period varit högst i landet. Den skapar på sikt social utanförskap och ökad ohälsa. Genom att stötta ungdomar in i studier och arbetsmarknaden kan vi minska utanförskapet.

Åtgärder: Erbjudna ungdomar i åldern 16-24 år coachning, utbildningsinsatser, praktik och livskunskap samt tillsammans med Arbetsförmedling och andra myndigheter samverka

*kring individen för att hitta bästa lösningen.
Stöd till unga arbetslösa.*

Målgrupp: *Arbetslösa ungdomar i åldern 16-24*

Ansvar: *Projektledare Sölvesborgs Navigatorcentrum*

Koordinera: *Arbetsmarknadsenhet, gymnasieskola, Arbetsförmedling*

3. Delegationen unga till arbete

Syfte: *Att genom ökad samverkan mellan kommuner och Arbetsförmedling få fler unga i arbete eller studier.*

Mål: *Skapa lokala överenskommelser med Arbetsförmedlingen hur vi samverkar i vårt dagliga arbete för att få fler unga i arbete.
I kommunal regi anordna traineejobb och utbildningskontakt för unga utan arbete.*

Varför: *Arbetslösheten för unga i Blekinge har under lång period varit högst i landet. Den skapar på sikt social utanförskap och ökad ohälsa. Det finns många insatser som görs och samverkan behöver bli bättre mellan kommun och arbetsförmedling så att varje ungdom får rätt insats vid rätt tidpunkt.*

Åtgärder: *Lokalt samverka mellan kommun och Arbetsförmedling för att skapa traineejobb och utbildningskontrakt för unga arbetslösa samt koordinera våra insatser så att varje ungdom får det stöd de behöver.
Stöd till unga arbetslösa.*

Målgrupp: *Arbetslösa ungdomar i åldern 16-24*

Ansvar: *Projektledare Sölvesborgs Navigatorcentrum*

Koordiner: *Arbetsmarknadsenhet, gymnasieskola, Arbetsförmedling, Komvux*

3. Hälsa och utsatthet

En trygg och främjande skola, arbetsliv, bostad och fritid ska ligga till grund för samtliga utmaningar. Vi måste ge förutsättningar för god psykisk hälsa d.v.s. att alla mår bra, blir sedda, bekräftade samt arbeta mot stereotyper och könsroller och diskriminering. Att skapa förutsättningar för ungdomar att utveckla sin identitet och sina liv utifrån sina egna intressen och önskemål, främja ungdomars frihet och möjligheter för självförverkligande. En trygghet och frihet, fri från våld och droger. Det krävs samverkan i allt främjande och förebyggande arbete som rör ungdomars livssituation, såsom att få egen försörjning och ett eget boende.

1. Bostadsutveckling för unga vuxna

Syfte: Erbjuda möjlighet för fler ungdomar att flytta hemifrån.

Mål: Bygga lägenheter som efterfrågas av ungdomar och den livssituation de befinner sig i. 39 lägenheter, 1:or och 2:or klart 2016

Varför: Ett eget boende skapar möjlighet för ungdomars självförverkligande och välmående.

Åtgärder: Nyproduktion av små lägenheter

Målgrupp: Unga vuxna

Ansvar: Sölvesborgshem

Koordinera: Samhällsbyggnadsförvaltningen

2. Ungdomsmottagningen

Syfte: UM ska, med utgångspunkt i ungdomsfrågor och behov, ur ett helhets- och normkritiskt perspektiv, möta ungdomar upp till 26 år som frivilligt söker sig till ungdomsmottagningen.

Främja psykisk och fysisk hälsa och stärka ungdomar i sin identitetsutveckling.

Mål: Arbeta hälsofrämjande med sexuell/reproduktiv hälsa och psykisk hälsa samt med livsstilsfrågor vilket bland annat omfattar kost, motion, alkohol och droger.

Varför: Minska och förebygga psykisk ohälsa.

Främja sexuell och reproduktiv hälsa.

Åtgärder: Stödsamtal

Terapeutiska samtal

Föräldrar samtal vid behov

Preventivmedelsrådgivning

STI provtagning

*Samtal och rådgivning kring sexualitet och sexuell hälsa.
Information och utbildning i skolorna på högstadie- och gymnasienivå.
Samtliga elever i kommunen i årskurs åtta erbjuds studiebesök på ungdomsmottagningen.
Övrig gruppverksamhet i mån av tid.
Nätverks/samverkansmöten med skolhälsovården, socialtjänsten, PUB, vuxenpsykiatri, övrig primärvård.*

Målgrupp: *Ungdomar upp till 26 år*

Ansvar: *Ungdomsmottagningen*

Koordinera: *Skolhälsovård, socialtjänst, övrig hälso- och sjukvård.
Föräldrar/vårdnadshavare och andra som kommer i kontakt med ungdomar i sin yrkesroll.*

3. Drogförebyggande arbete

Syfte: *Att ingen under 18 år ska använda tobak, alkohol, dopningsmedel eller narkotika.*

Mål: *Att få in det drogförebyggande arbetet som en naturlig del i det vardagliga arbetet där man möter ungdomar såsom skolor, föreningsliv etc.*

Varför: *Ju senare ungdomar börjar med droger i någon form och ju mindre bruket är desto mindre problem uppstår för såväl individen som samhället i framtiden.*

Åtgärder: *Hänvisas till den drogförebyggande handlingsplanen som ska vara uppdaterad och aktuell parallellt med den ungdomspolitiska handlingsplanen.*

Målgrupp: *Alla ungdomar*

Ansvar: *Drogförebyggande samordnare*

Koordinera: *Rektorer, Förebyggande socialsekreterare, Föreningssamordnare*

4. Fysisk aktivitet

Syfte: *Fysisk aktivitet är en förutsättning för en god hälsa. Föreningslivet gör ovärderliga insatser för många barn och ungdomar men en stor del är alltför stillasittande och många lämnar föreningsaktiviteter tidigt. Därför måste det i vår kommun finnas fler sätt att fysiskt aktivera unga människor.*

Mål: *Fler ungdomar ska ägna sig åt fysiska aktiviteter.*

Varför: *God folkhälsa förutsätter regelbundna fysiska aktiviteter.*

Åtgärder: *Genom samverkan med föreningslivet ska fler ungdomar - med fokus på att nå grupper som i dag är underrepresenterade - påbörja aktivitet och ägna sig åt återkommande fysisk aktivitet.*

Genom arbete med värdegrund och nya arbetssätt ska fler stimuleras att erbjuda aktiviteter som gör att fler fortsätter att ägna sig åt träning i någon form. Särskilt ska spontanidrott uppmuntras genom att verka för god infrastruktur för detta och i övrigt göra insatser som särskilt stimulerar föreningarna att erbjuda aktiviteter som i första hand syftar till en god allmän folkhälsa bland barn och ungdomar i Sölvesborgs kommun.

Målgrupp: *Alla barn och ungdomar*

Ansvar: *Fritid och turismkontoret*

Koordinera: *Föreningslivet, Fritidsgårdar, Studieförbund, Blekinge Idrottsförbund*

5. Könsnormer

Syfte: *Vi ska arbeta för att få unga människor att ifrågasätta traditionella könsnormer. Ingen ska i sina livsval begränsas av de förväntningar som dessa normer utgör.*

Mål: *Fler ska känna att man finns i en miljö där könstillhörigheten inte skapar särskilda förväntningar eller leder till exkludering i form av såväl formella som informella begränsningar.*

Varför: *Alla ska känna trygghet och ha möjlighet att utvecklas utan begränsningar.*

Åtgärder: *Få kunskap inom ämnet med hjälp av nationell expertis på exempelvis chefsdagar för att sedan spridas ut i respektive verksamhet.*

Målgrupp: *Personal inom Sölvesborgs kommun*

Ansvar: *Kommunledningsförvaltningen*

Koordinera: *Förbund, bolag och kommunikationsavdelningen*

4. Kultur och fritid

Det informella lärandet är en viktig del i det livslånga lärandet. Under fritiden skapas nya sociala kontakter och nätverk. Kulturen och föreningslivet är verktyg till insikter och kunskaper om sig själv, relationer och samhället. En jämställd fritid ger möjligheter till mångfald och delaktighet.

Att bygga digitala och fysiska mötesplatser där mångfald, kreativitet och engagemang på ungdomars villkor är viktigt.

1. Utveckling och nyskapande av fritidsanläggningar

Syfte: Vid utveckling av befintliga anläggningar eller nyskapande av anläggningar få ett delaktighetsperspektiv från ungdomars sida.

Mål: Informera ungdomar samt föra en dialog för att skapa anläggningar som motsvarar ungdomars efterfrågan.
Kontinuerligt träffa ungdomar på befintliga arenor för att ta emot synpunkter, tjänstemän och politiker tillsammans, t.ex. skatebanan, näridrottsplatserna mm

Varför: Våra anläggningar är viktiga arenor för våra ungdomar för en aktiv fritid.

Åtgärder: Spontant träffa ungdomar som befinner sig på befintliga arenor.
Via sociala medier skapa forum för debatt kring våra anläggningar.
Vid skapande av nya arenor skapa en referensgrupp med ungdomar för kontinuerliga träffar.

Målgrupp: Ungdomar 13-25 år

Ansvar: Fritid- och turismkontoret

Koordinera: Samhällsbyggnadsförvaltningen och kommunikationsavdelningen

2. Aktivt föreningsliv

Syfte: Hur upplever ungdomar att föreningslivet i Sölvesborg fungerar?

Mål: Ta del av ungdomars upplevelse av föreningslivets verksamheter, inte bara från ett ledarperspektiv.
På vilka sätt känner sig ungdomar delaktiga i föreningsverksamheten och hur vill man vara med och påverka verksamheten.

Varför: Ungdomar är målgruppen för många av våra föreningsverksamheter.

Åtgärder: Spontant träffa ungdomar då de är aktiva i föreningslivet.
I samverkan med SISU Blekinge erbjuda aktiva ungdomar i Idrottsföreningar möjlighet till utbildning i demokratiprocesser i föreningslivet.

- Målgrupp:** Ungdomar 13-25 år
- Ansvar:** Fritids- och turismkontoret
- Koordinera:** SISU Idrottsutbildarna, föreningslivet

3. Ideella Miljöorganisationer

- Syfte:** Öka medvetenheten om samhället och om de miljö-/naturorganisationer som finns.
- Mål:** Få ungdomar att engagera sig samt få inblick i de miljö-/naturorganisationer som finns.
- Varför:** Bilda nätverk och få inflytande.
- Åtgärder:** Bjuda in ungdomar från högstadiet och gymnasiet till föreningar så som; Naturskyddsföreningen, Ornitologerna, Friluftsförbundet mm.
- Målgrupp:** Högstadiet och gymnasiet
- Ansvar:** Skolor och respektive förening/organisation
- Koordinera:** Naturvårdsrådet

4. Kulturella arenor för ungdomar

- Syfte:** Hur upplever ungdomar att kulturella arenor i Sölvesborg fungerar?
- Mål:** Bygga digitala och fysiska mötesplatser där mångfald, kreativitet och engagemang på ungas villkor råder i ämnet kultur.
- Varför:** För att integrera människor genom kulturella aktiviteter.
Få alla människor att gemensamt mötas genom kultur (musik, teater, konst, litteratur etc.)
- Åtgärder:** Ta reda på vad ungdomar ser som kulturella arenor.
Delaktighet från ungdomar kring arrangemang så som Killebom, Kulturkalas mm genom en referensgrupp.
- Målgrupp:** Tonåringar/unga vuxna
- Ansvar:** Kultursamordnare
- Koordinera:** Skola, näringsliv och föreningsliv

5. Fritidsgårdarnas handlingsplan

- Syfte:** Att erbjuda ungdomar i Sölvesborg såväl öppen verksamhet som kostnadsfria gruppaktiviteter på sin fritid.
- Mål:** Samtliga ungdomar i målgruppen (10-19 år) i Sölvesborg ska ha kännedom om verksamheten gällande öppettider, verksamhetens möjligheter och de aktiviteter som erbjuds innan sommaren 2016 – därefter årligen för de nya ungdomar som uppnår målgruppens ålder.
Att få ett besöksantal som ligger på runt 50 i snitt i den öppna verksamheten och runt 20 i gruppaktiviteterna. Målet är en helt jämställd fördelning på besökarna där alla oavsett könsidentitet känner sig välkomna.
- Varför:** Ungdomarna behöver känna till de alternativ som erbjuds inom kommunen för att få en meningsfull fritid. Verksamheten ska utgå ifrån en öppen verksamhet med stor möjlighet till inflytande samt en bredd i de aktiviteter som erbjuds. Aktiviteterna skall vara kostnadsfria samt i den mån det är möjligt vara ett alternativ till de aktiviteter som redan erbjuds via föreningslivet.
- Åtgärder:** Ha uppdaterad information både digitalt och i tryckt format som presenterar verksamheten som helhet samt vad som är på gång.
Ha öppet på minst en av enheterna varje vardagseftermiddag/kväll.
Erbjuda kostnadsfri öppen verksamhet samt kostnadsfria gruppaktiviteter.
Information till ungdomar i målgruppen.
- Målgrupp:** Alla ungdomar i åldern 10 – 19 år.
- Ansvar:** Enhetschef fritidsgårdarna.
- Koordinera:** Grundskolorna i Sölvesborg samt gymnasieskolan.

5. Inflytande och representation

Ungdomar som känner tillit till vuxenvärlden, lär sig känna tillit till samhället. Är man delaktig så förhindrar såväl känslan som effekten av utanförskap. Ett demokratiskt samhälle måste ha som mål att alla känner tillit, trygghet och delaktighet i alla områden. Ungdomar ska inte enbart ha inflytande i frågor som omedelbart berör dem utan de ska ha möjlighet att vara delaktiga i politiska beslutsprocesser och ha inflytande i frågor som har betydelse för samhället i stort.

Ett ungdomsperspektiv innebär att ungdomar ska få utöva sina mänskliga rättigheter, betraktas som olika individer, stödjas i att bli självständiga samt ha möjlighet att vara delaktiga och ha inflytande. Gruppen ungdom har olika identiteter, viljor och intressen och denna mångfald ska tillvaratas. Insatser för ungdomar bör syfta till att undanröja hinder och skapa förutsättningar.

1. Barnkonventionen

Syfte: *Barnkonventionen syftar till att ge alla världens barn grundläggande rättigheter. Sölvesborg ska vara en bra kommun för barn och ungdomar att leva i. Med god kännedom om barnkonventionen och därigenom möjlighet att använda denna som ett styrdokument skapas de bästa förutsättningar att tillgodose denna ambition.*

Mål: *Implementera barnkonventionen i kommunens ordinarie arbete och öka kunskaperna bland personal och brukare om konventionens syfte och innehåll samt skapa former för att tillgodose att Sölvesborgs kommun uppfyller kraven.*

Varför: *Barnkonventionen är en bra utgångspunkt och grund.*

Åtgärder: *Vi slår fast att barnkonventionen ligger till grund för Sölvesborgs kommun och skapar en struktur och ett arbetssätt som gör att barnperspektivet finns med i kommunens samtliga verksamheter. Kunskaperna om barnkonventionen ska vara god bland samtliga som arbetar strategiskt med frågor som rör barn och ungdomar och betraktas vara en självklarhet.*

Målgrupp: *Personal inom Sölvesborgs kommun*

Ansvar: *Kommunledningsförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen*

Koordinera: *Förbund, bolag och kommunikationsavdelningen*

2. Strategi för ungdomskommunikation

- Syfte:** Att nå ut bättre med information till ungdomar samt att få dem mer delaktiga i besluten som rör dem.
- Mål:** Skapa attraktiva forum där ungdomar på ett naturligt sätt tar del av information samt har möjligheten att vara med och påverka.
- Varför:** Ge ungdomarna möjlighet att framföra sina åsikter och önskemål, samt att vara ett bollplank i hur de kan gå vidare i olika frågor.
- Åtgärder:** Att i det fortlöpande utvecklingsarbete som görs på kommunikationsavdelningen med bland annat hemsida, e-tjänster och demokrativerktyg beakta ungdomarnas synpunkter och idéer.
- Målgrupp:** Ungdomar mellan 13-25 år
- Ansvar:** Kommunikationsavdelningen
- Koordinera:** Skolor, fritidsgårdar, föreningar och näringsliv.

3. Ungdomsinflytande på fritidsgårdarna

- Syfte:** Att öka inflytandet på fritidsgårdsverksamheten i Sölvesborg.
- Mål:** Innan 2016 års utgång ska det finnas ett fungerande gårdsråd på var och en av de två kommunala fritidsgårdarna med regelbundna och meningsfulla möten.
- Varför:** Att få ungdomarna mer delaktiga i planerandet av verksamheten leder till att den utvecklas i den riktning som ungdomarna själv önskar och därigenom blir mer attraktiv för fler besökare.
- Åtgärder:** Skapa ett gårdsråd på varje enhet med ungdomar och fritidsgårdspersonal som har regelbundna och meningsfulla möten.
Skapa forum där ungdomar får komma till tals och lämna förslag – såväl sociala medier som exempelvis förslagslådor där frågorna sedan lyfts till gårdsråden.
Inflytande över fritidsgårdsverksamheten från ungdomar i målgruppen.
- Målgrupp:** Alla ungdomar i åldern 10 – 19 år.
- Ansvar:** Fritidsgårdspersonalen
- Koordinera:** Barn- och utbildningsnämnden samt Fritid- och kulturnämnden

4. Sommarjobb - ungdomsdemokrati

Syfte: Att erbjuda sommarjobb under en period med inriktning demokrati och inflytande i Sölvesborg kommun.

Mål: Minst fyra ungdomar ska erbjudas sommarjobb inom demokrati/inflytande inom ramen för det garantijobb som ska erbjudas varje sommar.

Varför: Erbjudna ungdomar en meningsfull och utvecklande sysselsättning under sommaren. Det blir ett verktyg i det kontinuerliga arbetet med ungdomsfrågor/demokrati. Ytterligare input för hur ungdomar upplever sin aktuella livssituation för att få mer verktyg i det fortsatta ungdomsarbetet.

Åtgärder: Under sommarjobbsperiod 1 eller 2 erbjuda minst fyra ungdomar av de som sökt sommarjobb plats i demokratigruppen. Som handledare är någon i befintlig personalgrupp inom fritidsgårdsverksamhet eller någon av ansvariga för "växa tillsammans", "tillsammans" eller "tillbaka till skolan". Skofabriken är en bas för arbetet och ungdomarna är själv delaktiga hur de vill lägga upp sitt arbete under perioden.

Målgrupp: Ungdomar som är aktuella för garantijobben på sommaren i Sölvesborgs kommun.

Ansvar: Enhetschef fritidsgårdar

Koordinera: Arbetsmarknadsenheten

5. Detaljplan/nybyggnation

Syfte: Att få med ett ungdomsperspektiv vid planering av nya områden/nybyggnation.

Mål: Skapa ett forum där en referensgrupp av ungdomar kan finnas med vid planering av nya bostadsområden.

Varför: Ge ungdomarna möjlighet att framföra sina åsikter och önskemål, samt vara ett bollplank i hur de kan gå vidare i olika frågor.

Åtgärder: Bygga en struktur för ett sådant forum så att det kan användas vid behov.

Målgrupp: Alla ungdomar

Ansvar: Stadsarkitektavdelningen

Koordinera: Enhetschef fritidsgårdarna